

Lesbrief

DE GELAARSDE KAT (4+)

DE MAAN, Minderbroedersgang 1 & 3, 2800 Mechelen
015 200 200 - contact@DEMAAN.be - www.DEMAAN.be

INHOUD LESBRIEF DE GELAARSDE KAT

1. Over de voorstelling p. 4

2. Voor de voorstelling p. 5
 - a. enkele vraagjes
 - b. theatercodes

3. Wie is wie p. 6-7
 - a. Charles Perrault
 - b. Willem Verheyden
 - c. Paul Contryn
 - d. Guido Desimpelaere
 - e. Caroline Meerschaert
 - f. Maarten Schuermans
 - g. Jan Van den Bosch
 - h. Kristof Verhassel

4. Personages p. 8-9
 - a. Hans
 - b. De gelaarsde kat
 - c. Molenaar en zijn engel
 - d. Koning
 - e. Minister
 - f. Kok
 - g. Prinses Sybille
 - h. Kleermaker
 - i. Boze tovenaer

5. Over sprookjes p. 10-11
 - a. Volkssprookjes
 - b. De geschiedenis van sprookjes
 - c. Het verhaal achter volkssprookjes
 - d. Voor wie?
 - e. Sprookjesachtige verhalen
 - f. Waarom komen dieren zo vaak voor in sprookjes?
 - g. Bekende sprookjesschrijvers
 - h. DE MAAN en sprookjes

6. Nabespreking: enkele vragen p. 12

7. Over katten p. 13-15
 - a. Weetjes over katten
 - b. Uitdrukkingen met katten
 - c. Bekende katten

8. 2 Thema's uit de voorstelling	p. 16-18
a. Vooroordelen	
b. Misleiding	
9. Achter de schermen	p. 19
10. Muziek uit de voorstelling	p. 20
11. Doe-activiteiten	p. 21-25
a. Kattenpootjes stempelen	
b. De kop van de kat is jarig.	
c. Kattentaal	

1. Over de voorstelling

Een hilarische voorstelling over een geslepen kat die haar wandelbotten aantrekt.

Wanneer een arme molenaar sterft, worden zijn schamele bezittingen verdeeld onder zijn 3 zonen. De oudste krijgt de molen, de middelste de ezel. En de jongste? Wel, de jongste wordt opgescheept met de kat. Nu ja, niet echt 'opgescheept', want als die kat haar laarzen aantrekt, dan walst ze overal genadeloos overheen. Met haar wandelbotten in de aanslag brengt de kat haar meester telkens weer een trede hoger op de ladder. Tot wanneer hij helemaal bovenaan de ladder staat.

'Wie niet rijk is... moet een list gebruiken!': dat is het motto van de gelaarsde kat. Zonder enige wroeging liegt en bedriegt ze er op los. Met haar geslepen machtspelletjes kan ze iedereen om de tuin leiden. Is ze bovenaards? Of net ondergronds en duivelachtig? 'Woehahahaaaah...haha!'

DE MAAN bewerkte het sprookje van Charles Perrault tot pittig en hilarisch figurentheater. Binnen een opstelling van verschillende vierkante kaders, spelen 4 acteurs netjes het originele verhaal van DE GELAARSDE KAT. Maar daarnaast worden ook de coulissen volledig onthuld. Eens de acteurs en de poppen uit de speelkaders de coulissen induiken, krijgt het publiek als het ware een kijkje achter de schermen. De knappe beelden van binnen de kaders worden zo afgewisseld met beelden van acteurs die elkaar aanmoedigen, elkaar instructies geven, struikelen over poppen en rekwisieten, ...

Naar **Charles Perrault** Bewerking en regie **Paul Contryn** en **Willem Verheyden** Spel **Caroline Meerschaert, Maarten Schuermans, Jan Van den Bosch** en **Kristof Verhassel**
Scenografie **Paul Contryn** Muziek **Guido Desimpelaere**

2. Voor de voorstelling

Deze lesbrief staat boordevol lestips waarmee je aan de slag kan in de klas. De meeste lestips en opdrachten zijn bedoeld als naverwerking. Maar om de klas alvast warm en klaar te maken voor het theaterbezoek, kan je hen op voorhand al enkele vragen stellen.

a. Enkele vraagjes:

- Hebben jullie al eens een theatervoorstelling bezocht?
- Gaan jullie graag naar theater?
- Wat vind je er leuk/niet leuk aan?
- Heb je zelf al eens toneel gespeeld?
- Wat zien jullie allemaal tijdens een theatervoorstellingen?
(podium, decor, licht, muziek, ...)
- Wie werkt allemaal mee aan een theatervoorstelling?
(regisseur, scenograaf, technicus, acteurs, poppenmaker, ...)
- Wat verwachten jullie van deze voorstelling?

b. Theatercodes:

Naar theater gaan is op heel wat vlakken anders dan bijvoorbeeld naar de bioscoop gaan. De acteurs staan voor jou op een podium en kunnen jou ook zien en horen, net zoals jij hen ziet en hoort. Achterin de zaal staat een technicus, die het licht en het geluid bedient.

Alles gebeurt live op de scène en dat vergt opperste concentratie. Om die redenen zijn er dan ook andere regels dan in de bioscoop:

- te veel babbelen tijdens een voorstelling kan storend zijn, voor je medetoeschouwers, maar ook voor de acteurs.
- eten/drinken is niet toegelaten tijdens een voorstelling.
- eens de lichten uitgegaan zijn, is alle aandacht gericht op het podium.
- elke keer opnieuw spelen de acteurs de hele voorstelling met volle inzet en dat verdient een applaus op het einde.
- gsm's worden steeds uitgeschakeld.
- er mogen geen opnames (foto's of video-opnames) gemaakt worden tijdens de voorstelling.
- ...

3. Wie is wie?

a. Charles Perrault

Charles Perrault was Frankrijks grootste auteur op het gebied van de sprookjes. Hij werd geboren in 1628. Zijn familie had een vooraanstaande positie. Hij studeerde rechten en was secretaris van Jean Baptiste Colbert, de machtige minister van financiën van koning Lodewijk XIV. Na de dood van Colbert besteedde Charles Perrault zijn tijd voornamelijk aan de literatuur. Hij schreef wetenschappelijke opstellen, gedichten en memoires. In 1697 verscheen zijn boek: 'Sprookjes van Moeder de Gans'.

In dit boek stonden een paar van de nu meest bekende sprookjes zoals 'De gelaarsde kat', 'Blauwbaard' en 'Assepoester'. Perrault stierf in 1703.

b. Willem Verheyden

Willem Verheyden (°Mechelen 1963) is sinds 1995 artistiek leider van DE MAAN. Vertellen met en via figuren is zijn natuurlijke taal om net dat ietsje meer op een scène te verbeelden. Hij gaat vaak op zoek naar de grenzen van figurentheater én dans waarbij de poëzie en de verwondering elkaar ontmoeten zoals in o.m. 'Kijk eens wat ik kan', 'Ik wil een vis zijn' en 'In jouw schoenen'. Elke productie van Willem roept een eigen vormenuniversum op waarvoor hij meestal beroep doet op de expertise van zijn huisscenograaf Paul Contryn. Getuigen hiervan zijn o.m. 'Koekoek', 'Afrikaanse verhalen', 'Jammer maar niet erg', 'De jongen', 'Ik geef je een zoen', 'Gek van liefde', 'Roos' en 'De piano', die momenteel in de steigers staat. Vaak zijn het verhalen over vriendschappen, liefdes, verlangens en biografieën van het leven. Daarnaast was hij intens betrokken bij de professionalisering en uitbouw van 'Het Firmament', een organisatie waarbij de focus op het erfgoed van het figurentheater ligt.

c. Paul Contryn

Paul Contryn (°Mechelen 1961) en figurentheater gaan altijd samen. Hij vergezelde zijn vader Louis en zijn grootvader Jef als ze naar het poppentheater gingen. Zijn beroepskeuze lag voor de hand of beter 'in zijn hand'. Zonder twijfel is hij de grootste poppenmaker van Vlaanderen. Niet alleen in productiviteit, maar vooral in kwaliteit, omdat hij constant op zoek gaat naar verscheidenheid in materie en manipulatietechnieken synchroon met de dramatiek en de inhoud van het concept. Hij ontwerpt soepele en op het eerste gezicht eenvoudige figuren tot sterk uitgebouwde figuren die steeds natuurlijkheid uitstralen. Reeds tijdens zijn studies toegepaste grafiek aan het Sint-Lucasinstituut te Brussel was hij als scenograaf actief in het toenmalige Mechels Stadspoppentheater, nu DE MAAN.

d. Guido Desimpelaere

Guido De Simpelaere studeerde klassieke gitaar, speelde jazzgitaar bij en studeerde arrangement voor BigBand en Stringorchester aan het conservatorium te Gent. Hij was van '74 tot '87 vaste begeleider van Willem Vermandere, schreef in die tijd de arrangementen en ook enkele composities. Guido werkte als producer van vele artiesten. Hij werkte mee

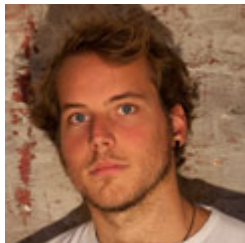
aantal van massaspektakels en klank-en lichtspelen, heeft verschillende CD compositieopdrachten uitgevoerd en componeerde voor diverse gezelschappen, waaronder DE MAAN. Voor DE MAAN maakte hij o.m. de muziek van 'Mijn Maan', 'Koekoek', 'Kikker= Blauw', 'Neuze Neuze' en 'De gelaarsde kat'.

e. Caroline Meerschaert

Actrice Caroline Meerschaert (°Diest 1973) is zoals ze zelf zegt, 'een laatbloeier', die na haar journalistiekopleiding aan het RITS en een aantal jaren human interest programma's maken voor televisie, begon aan haar ware passie: theater maken en spelen. In juni 2010 studeerde ze af aan de Toneelacademie in Maastricht waar ze een opleiding Docent/Regisseur heeft gevolgd. Naar aanleiding hiervan werd zij onlangs genomineerd voor de *Henriëtte Hustinx-prijs 2011*. Een prijs die de Toneelacademie Maastricht eens in de 3 jaar toekent aan een excellente (oud-)student van de academie. Met DE GELAARSDE KAT zet Caroline haar eerste stappen in het figurentheater.

f. Maarten Schuermans

Maarten Schuermans (°Brussel 1985) werd reeds vroeg geprikkeld door muziek en theater. Zijn keuze om drama, afstudeerrichting musical, te gaan studeren op het conservatorium te Brussel was dan ook een logische stap. In juni 2010 behaalde hij zijn diploma met als afstudeerproject 'Into the woods' van Stephen Sondheim. Tijdens zijn opleiding kreeg hij de kans om te kunnen werken met interessante theater- en musicalpersoonlijkheden tegen zoals Leah Thys, Ron Cornet, Els Olaerts en Lulu Aertgeerts. Hij speelde reeds enkele gastrollen bij oa. 'Witse', 'De kotmadam', 'Aspe', 'de Rodenburghs', ... Bij DE MAAN komt hij voor het eerst in contact met het poppenspel en daar voelt hij zich letterlijk en figuurlijk als een vis in het water.

g. Jan Van den Bosch

Jan Van den Bosch (°Duffel 1984) kreeg de theaterkriebels al op 14-jarige leeftijd toen hij meespeelde in enkele producties van het toenmalig beginnend gezelschap Abbatoir Fermé. Alhoewel hij eerst droomde van een muziekcarrière, in combinatie met de wielersport, heeft hij toch gekozen voor een acteursopleiding aan het Rits, waar hij in 2007 afstudeerde. Hij speelde in tal van theaterproducties bij o.a. Kaaitheater en KVS. Na gastrollen in 'Flikken', 'W817', 'En daarmee Basta' en 'Thuis', kreeg hij een vaste rol in 'Click-ID' op Ketnet.

h. Kristof Verhassel

Kristof Verhassel (°Sint-Niklaas, 1979) studeerde in 2003 af aan het Koninklijk Conservatorium Gent afdeling toneel. Na zijn studies was hij te zien in verschillende producties bij o.a. Het Publiektheater, Theater Malpertuis en Het Gevolg. Naast theater, maakte hij ook zijn overstap naar de televisie. Hij speelde gastrollen in: 'Flikken', 'Thuis', 'Witse', 'Aspe', 'Fc De Kampioenen', 'Vermist', ... Het jonge publiek kan hem kennen als Perry uit de Ketnetreeks 'Click-id'.

4. De personages

a. Hans

Hans is een arme molenaarszoon. Wanneer zijn vader sterft, erft hij de kat. Op het eerste gezicht is hij daar niet tevreden mee, maar toch zal deze kat ervoor zorgen dat hij een beter leven tegemoet gaat. De kat doet iedereen namelijk geloven dat Hans de Markies van Carabas is en daardoor kan hij trouwen met de prinses.

b. De gelaarsde kat

De gelaarsde kat is eigenlijk niet zo'n lieve kat. Integendeel, de kat uit deze voorstelling houdt ervan om mensen te bedriegen en te beliegen. Ze bedenkt list en op die manier slaagt ze erin om alles te krijgen wat ze wil. Toch kan je haar ook een trouwe kat noemen, want voor haar baasje Hans heeft ze alles over.

c. De molenaar en zijn engel

De molenaar sterft aan het begin van het sprookje, nadat hij een slag van de molen kreeg. Hij stijgt op als een engel, een engel met vleugels als molenwieken. In het verloop van DE GELAARSD E KAT komt de engel-molenaar af en toe nog eens opduiken.

d. Koning

De koning is een hele dikke man, die houdt van lekker eten. Zo is hij helemaal verlekkerd op verse konijnenbiljetjes. Maar de koning is zo dik, dat hij zijn eigen personeel haast verplettert. Ook de koning laat zich beetnemen door de gelaarsde kat. De kat laat hem geloven dat Hans de echte Markies van Carabas is.

e. Minister

De minister is de rechterhand van de koning. Hij moet ervoor zorgen dat alles vlot verloopt in het paleis en dat de koning ten allen tijde krijgt wat hij wil. Maar de minister is nogal een verstrooid persoon, waardoor er soms al eens iets dreigt mis te lopen.

f. Kok

De kok heeft een beetje de ondankbare taak om te moeten koken voor een koning, die altijd maar honger heeft. Zijn specialiteit zijn cakejes, maar laat dat nu net zijn wat de koning niet zo graag eet.

g. Prinses Sybille

Prinses is de dochter van de Koning. Wanneer ze de Markies van Carabas ontmoet, wordt ze verliefd op hem. En op het einde van het sprookje stapt ze met hem in het huwelijksbootje.

h. Kleermaker

Hans gaat op bezoek bij de kleermaker. De kleermaker denkt natuurlijk dat Hans nieuwe kleren wil, maar dat is niet zo. De kleermaker schrikt zich dan ook een hoedje als hij hoort dat hij een stevig paar laarzen moet maken voor een pratende kat.

i. De boze tovenaar

De boze tovenaar kan mensen in dieren omtoveren. Door een list van de gelaarsde kat laat hij zich overhalen om zichzelf om te toveren in een dier. Eerst in een leeuw, dan in een muis. Maar dat laatste had hij beter niet gedaan, want nog voor hij het goed en wel beseft, eet de gelaarsde kat hem op. Daarop neemt de gelaarsde kat het kasteel en de gronden van de boze tovenaar in beslag, om de koning later te laten geloven dat dat kasteel van Hans is.

5. Over sprookjes

Het woord 'sprookje' is afgeleid van het middeleeuwse woord 'sproke', dat verhaal of vertelling betekent. Er zijn verschillende soorten sprookjes, bijvoorbeeld dierensprookjes, raadselsprookjes, leugensprookjes, ... Maar de meeste bekende sprookjes zijn echter de zogenaamde toversprookjes, dit zijn verhalen vol avonturen en magie. De toversprookjes behoren tot de categorie volkssprookjes.

a. Volkssprookjes

Volkssprookjes zijn sprookjes die al honderden jaren bestaan. Ze zijn ontstaan doordat de mensen de sprookjes aan elkaar doorvertelden. Niemand weet dan ook wie de sprookjes ooit verzonnen heeft. Daarom bestaan er van sommige sprookjes veel verschillende versies. Zo werden er in de vorige eeuw alleen al in Frankrijk bijna honderd versies van het sprookjes 'Klein Duimpje' verteld.

De hoofdfiguren die in de volkssprookjes voorkomen zijn bijna altijd arme mensen. Meestal vrouwen en kinderen die aan hun lot zijn overgelaten of jongste zonen zonder een rijke vader. De sprookjes kennen vaak een goed einde: de meisjes trouwen met een knappe prins ('Assepoester' en 'Sneeuwitje'), de kinderen en jonge mannen worden heel rijk ('Klein duimpje' en 'De gelaarsde kat').

b. Geschreven volkssprookjes

Oorspronkelijk werden volkssprookjes niet op papier gezet. Dat gebeurde pas veel later, als ze eigenlijk al jaren bestonden. Bij het op schrift stellen van de sprookjes hebben zowel de gebroeders Grimm als Charles Perrault bergen werk verzet. Maar omdat zij steeds vertrokken van bestaande volksverhalen, komen dezelfde sprookjes bij beide schrijvers terug. Bij het schrijven van nieuwe sprookjes in de negentiende eeuw kan maar één naam als onbetwist sprookjesschrijver genoemd worden: Hans Christian Andersen.

c. Het verhaal achter volkssprookjes

Sprookjes komen ons vaak onwerkelijk over. Toch zijn ze grotendeels gebaseerd op de realiteit van vroeger. Vroeger was het leven hard en lag de dood (door bijvoorbeeld hongersnood of ziekte) altijd op de loer. Soms werden ouders zelfs gedwongen om hun kinderen tijdens een hongersnood ergens alleen achter te laten. Ook de figuren die in sprookjes voorkomen, zijn meestal figuren waar men vandaag niet meer in gelooft, zoals heksen, duivels en geesten. In de vorige eeuw wisten de mensen vaak niet beter en dachten ze dat deze wezens echt bestonden.

d. Voor wie

Vroeger waren sprookjes vertellingen voor volwassenen en waren ze dus niet bedoeld om kinderen te plezieren. Ook werden ze wel eens gebruikt als waarschuwingsverhalen, die kinderen bang moesten maken van bepaalde zaken, zoals wolven en weerwolven. Een goed voorbeeld hiervan is 'Roodkapje'. In de oorspronkelijke versie van dit sprookje overleeft zij het niet.

e. Sprookjesachtige verhalen

Tegenwoordig worden er nog steeds heel wat sprookjesachtige boeken geschreven. Ze lijken niet meer op de sprookjes van vroeger. Ze zijn lang niet zo griezelig. Reuzen, heksen en monsters zijn in deze boeken vaak zelfs aardig. Sprookjesachtige boeken zijn er voor kinderen van alle leeftijden, bijvoorbeeld Harry Potter, Geronimo Stilton, de verhalen van Walt Disney, ...

f. Waarom komen dieren zo vaak voor in sprookjes?

Dieren hebben altijd al deel uitgemaakt van de natuurlijke omgeving van de mens (als vriend, vijand, huisdier...) en mensen zijn ook altijd al geboeid en geïnspireerd geweest door dieren. Daarom dat dieren ook zo vaak terugkomen in deze volkse verhalen. In volkse verhalen

beschikken dieren soms over eigenschappen die zij in de natuur eigenlijk niet hebben. Dieren kunnen praten, kunnen rechtop lopen, ze zijn even verstandig als mensen, ze eten aan tafel, ... Vaak hebben de dieren in sprookjes ook magische krachten. Op die manier verklaarden de mensen van toen feiten waar ze anders geen uitleg voor hadden.

g. Bekende sprookjesschrijvers

Zoals eerder al staat geschreven, was Charles Perrault natuurlijk niet de enige sprookjesschrijver in de geschiedenis. Andere grote namen op het gebied van sprookjes zijn de Gebroeders Grimm en Hans Christian Andersen.

De gebroeders, Jacob en Wilhelm, Grimm begonnen in het begin van de negentiende eeuw met het op papier zetten van de op dat moment in omloop zijnde volksverhalen. Het resultaat was een twee delen tellend boek vol sprookjes. Enkele populaire sprookjes van Grimm zijn bijvoorbeeld: 'Raponsje', 'Sneeuwwitje', 'de Kikkerprins', 'Repelsteeltje', 'Hans en Grietje' en 'de Wolf en de zeven geitjes'.

Hans Christian Andersen is een Deense sprookjesschrijver en werd eveneens in de negentiende eeuw wereldberoemd met zijn kinderverhalen. Zijn sprookjes zijn maar liefst in meer dan tachtig talen vertaald. De bekendste verhalen van zijn pen zijn: 'het Lelijke Eendje', 'de Wilde Zwanen', 'de Kleine Zeemeermin', 'de Prinses op de Erwt', 'de Nieuwe kleren van de keizer', 'de Sneeuwkonigin' en 'het Meisje met de Zwavelstokjes'.

Een minder bekende sprookjesschrijver is de Italiaanse **Giambattista Basile**. Toch zette deze schrijver al in de zeventiende eeuw ook zo'n vijftig sprookjes op papier. Onder deze sprookjes komen we opnieuw versies van 'Assepoester', 'Sneeuwwitje' en 'de gelaarsde kat' tegen.

h. DE MAAN en sprookjes

DE MAAN heeft een zekere band met sprookjes. Al vaak waren ze een inspiratiebron om een leuke MAANvoorstelling te maken. Zo maakte DE MAAN al bewerkingen van 'De Sneeuwkonigin', 'De nieuwe kleren van de keizer', 'Sneeuwwitje', 'De kat die zes keer at', 'Vlaamse sprookjes' van Geert van Istendael, ...

6. Nabespreking: enkele vragen

- Waar gaat dit sprookje over?
- Wat betekent 'gelaarsde'? (met laarzen aan)
- Wie kreeg de kat? (de jongste zoon)
- Was hij blij met de kat? (Nee, hij was bang dat hij zou doodgaan van de honger.)
- Wat wilde de kat van zijn baasje hebben? (een zak en een paar laarzen)
- Aan wie gaf de kat de dieren die hij ving? (aan de koning)
- Was het een slimme kat? (Ja, want hij zorgde ervoor dat iedereen dacht dat de jonge molenaarszoon de rijke markies van Carabas was. Bovendien versloeg hij met een list een boze tovenaard)
- Was het een eerlijke kat? (Ja en nee. Hij hield zich aan zijn belofte om goed te zorgen voor zijn baasje. Maar om die belofte te houden, bedroog hij iedereen.)
- Vraag de kinderen wat rijmt op 'kat'. Vraag bij ieder gevonden rijmwoord of het ook echt iets betekent.
- Ken je nog andere sprookjes?
- Zijn er sprookjes over dieren bij?
- Zo ja, om welke dieren gaat het?
- Zijn het aardige dieren?
- Zijn het slimme dieren?
- ...

7. Over katten

a. Weetjes over katten

De kat is een van de meest populaire huisdieren ter wereld. De mens weet dan ook heel wat dingen over deze lieve huisdieren. Maar wist jij volgende dingen al?

Wist je dat...

- pasgeboren katjes blind geboren worden en pas na 8 weken kunnen zien?
- wist je dat katten zachte kussentjes onder hun poten hebben? Op die manier kunnen ze lekker zacht lopen.
- je een kat net als een hond kunstjes kan aanleren?
- dat honden vaak banger zijn van katten, dan andersom?
- dat katten vaak, maar niet altijd op hun pootjes terecht komen?
Katten hebben een heel groot evenwichtsgevoel. Als ze vallen kunnen ze zich meestal nog net op tijd draaien, zodat ze op hun pootjes terecht komen.
- katten zelden onderling miauwen? Ze miauwen meestel enkel al er mensen in de buurt zijn.
- goed kunnen zien in het donker? Katten hebben namelijk veel minder licht nodig om goed te kunnen zien.
- katten waarvan de pels bestaat uit verschillende kleuren een lapjeskat word genoemd?
- dat je aan de houding van de staart vaak kan afleiden hoe ze zich voelt?
Bv. als een kat hevig heen en weer beweegt met haar staart, dan betekent dit dat ze boos is.
- de kat in Japan en China de kat een symbool van geluk is?
- een kat haar snorharen kan gebruiken om te tasten in het donker?
- ...

Kan je nog andere weetjes over katten vertellen?

b. Uitdrukkingen met katten

Heel wat spreekwoorden, zegswijzen en uitdrukkingen zijn gebaseerd op het gedrag van dieren. Hieronder vind je er een aantal over de kat.

- **Een kat in een zak kopen**
Betekenis: Men komt bedrogen uit.
- **Nu komt de kat op de koord**
Betekenis: Het probleem dient zich nu aan.
- **De kat bij de melk zetten**
Betekenis: Iemand uitdagen, uitlokken
- **Zo vals als een kat zingen**
Betekenis: Erg vals zingen.
- **De kat uit de boom kijken**
Betekenis: Een afwachtende houding aannemen.
- **Een kat een kat noemen**
Betekenis: Erg duidelijke taal spreken. Voor alle duidelijkheid.
- **Als kat en hond leven**
Betekenis: Veel ruzie maken met elkaar.
- **Zijn kat sturen**
Betekenis: Niet komen opdagen.
- **Een kat te geselen**
Betekenis: Wel iets anders aan het hoofd hebben.
- **Een vogel voor de kat**
Betekenis: Een erg makkelijke prooi zijn.
- **Als de kat van huis is, dansen de muizen op tafel**
Betekenis: Als er geen toezicht is, doet men waar men zin in heeft.
- **Een kattenbelletje**
Hoewel het woord doet vermoeden dat het iets met katten te maken heeft, is dat helemaal niet zo. Een kattenbelletje is een kort briefje, geschreven om iemand aan iets te herinneren.

c. Bekende katten

Hier heb je enkele voorbeelden van bekende katten.
Ken jij er nog andere?

Garfield is een luie, dikke kat. Zijn dagelijkse routine bestaat uit slapen, eten, TV-kijken en af en toe de postbode bijten voor de lol. Garfield heeft wat atypische kattentrekjes. Zo heeft hij een obsessie voor lasagne, drinkt hij graag koffie en houdt hij helemaal niet van spinnen.

Sylvester is de kat van Granny, maar daar woont ook Tweety. Sylvester de kat zit Tweety, het schattige gele vogeltje, de hele tijd achterna.

Tom (van Tom en Jerry) is een blauw-grijze kat die een luizenleventje heeft. Maar jammer genoeg woont in zijn huis ook een een kleine, bruine muis, Jerry. Tom is dan ook constant op jacht om kleine Jerry te kunnen vangen.

Hello Kitty is een Japans, snoezig wit katje met een strikje in het haar. Ze is uitgegroeid tot een internationaal beroemd merk en is dan ook te zien op heel wat boekentassen, pennenzakken, boekjes, kleding, enz...

8. 2 thema's uit de voorstelling: vooroordelen en misleiding

a. Vooroordelen

Tijdens de voorstelling wordt de gelaarsde kat geconfronteerd met heel wat vooroordelen. Men denkt dat ze niet kan praten, men denkt dat ze niet slim is en als men haar ziet, beschouwt men haar als een vies beest. Maar daar vergist men zich in! In dit geval spelen de vooroordelen in het voordeel van de kat. Ze wordt onderschat en daarom is het makkelijker voor haar om mensen te misleiden.

Wat is een vooroordeel?

Een vooroordeel is meestal een mening over iemand of een groep mensen. Vaak is het een mening die niet gebaseerd is op feiten of op slechts een klein deeltje van de feiten. Vooroordelen zijn niet aangeboren, maar aangeleerd. En jammer genoeg is niemand vrij van vooroordelen. Sommige vooroordelen zijn zo ingebed in een cultuur, dat ze vaak als waar worden aangenomen. Waar vooroordelen aanwezig zijn, is discriminatie vaak niet ver weg. Discriminatie ontstaat als mensen anders worden behandeld omwille van het feit dat ze behoren tot een bepaalde groep. De belangrijkste zijn allicht persoonlijke discriminatie (bv. een bedrijfsleider sluit iemand uit omdat hij Marokkaan is).

Hieronder vind je een lijstje met enkele **bestaande vooroordelen**. Oordeel zelf of ze terecht zijn! Kan je er ook nog enkele andere vooroordelen bedenken?

- Computers zijn slimmer dan mensen.
- Vliegtuigen zonder motor kunnen niet vliegen.
- Zwarte mensen kunnen goed dansen.
- Meisjes kunnen niet voetballen.
- Blonde vrouwen zijn dom.
- Mannen kunnen beter autorijden.
- Mannen kunnen beter de baas zijn op kantoor.
- Vrouwen kunnen beter koken.
- Oude mensen kunnen enkel zagen.
- Oude mensen kunnen niet meer werken en horen in het bejaardenhuis.
- Moslims zijn fanatieke gelovigen.
- Amerikanen hebben altijd een fototoestel om als ze op vakantie zijn.
- Alle Duitsers hebben bierbuiken.
- Belgen zijn dom.
- Dikke mensen zijn gezellig.
- ...

b. Misleiding

Iemand misleiden, wil zeggen dat je iemand een onjuiste indruk geeft.

Soms kan het gaan om iets heel onschuldigs, maar soms is het gewoon heel gemeen.

Dat de gelaarsde kat een meester-misleider is wist je vast al wel!

Hier heb je **2 voorbeelden van haar misleidingstrukken**

- De kat laat Hans het water inspringen op het moment dat de koning in aantocht is, zodat het lijkt alsof Hans aan het verdrinken is. Op die manier was ze zeker dat de koning hem zou opmerken. Ze verstopt de kleren van Hans, zodat de koning aan zijn kleren niet kan merken dat hij maar een arme molenaarszoon is. De koning is dus misleid, want hij gelooft nu dat Hans inderdaad van goede komaf is.
- Ze ontmoet de boze tovenaar. Hoewel ze heel goed weet dat de tovenaar mensen kan omtoveren in dieren, beweert zij dat hij dat niet kan. De kat daagt hem uit om zijn kunnen te laten zien. Daarop tovert de boze tovenaar zich om in een muis en nog voor hij het goed en wel beseft is hij een vogel voor de kat?

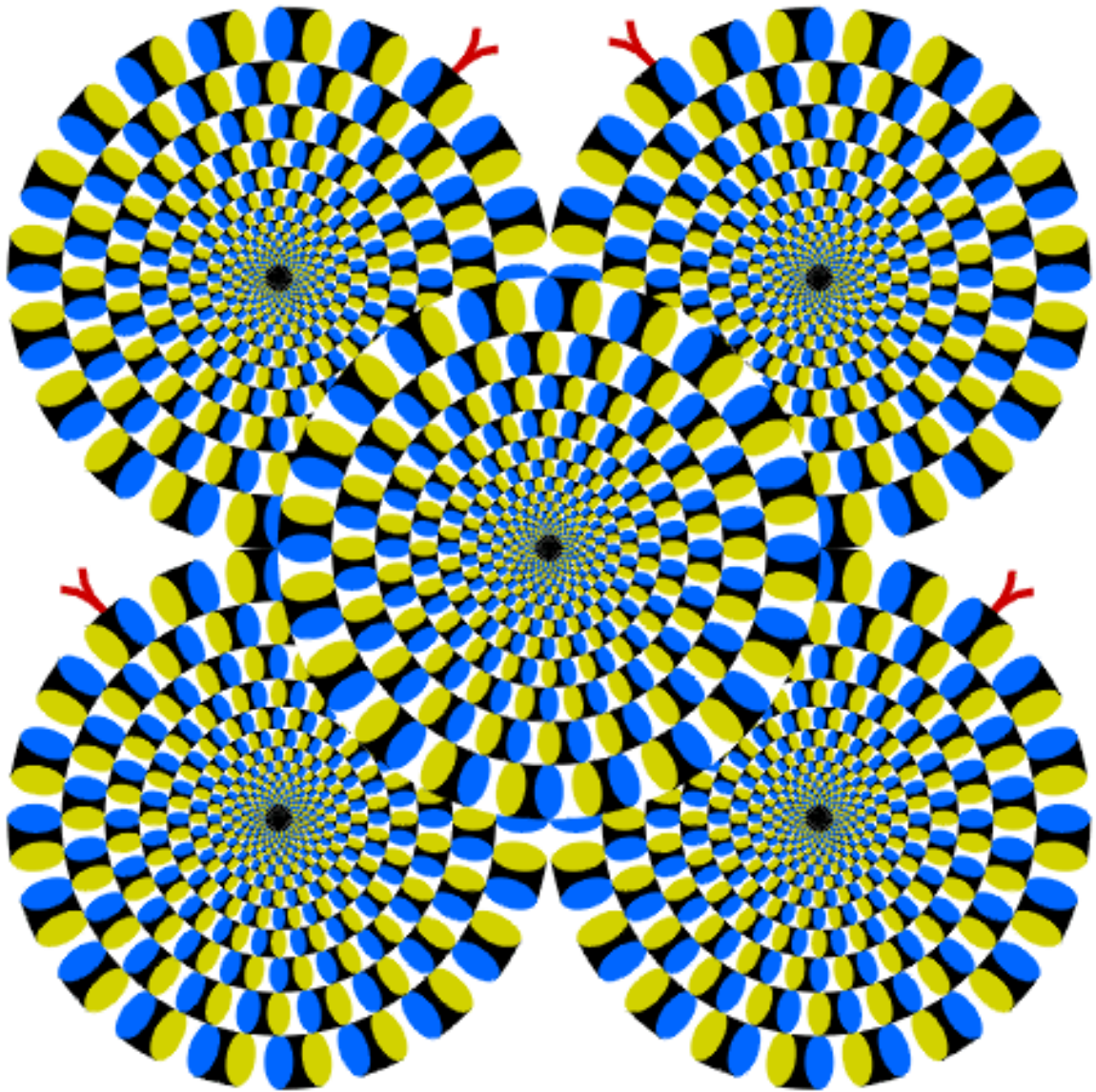
Kan je nog andere voorbeelden geven van de gelaarsde kat die anderen misleidt?

Ken je ook nog andere voorbeelden van misleiding die niets met de voorstelling te maken hebben?

Enkele voorbeeldjes:

- Zo heb je ook misleidende reclame, bijvoorbeeld: met dit product zal je zeker 5 kilo afvallen in 1 week tijd.
- Ook deze illusie (zie tekening volgende pagina) is een vorm van misleiding. Je hersenen misleiden je ogen, want draaien deze cirkel wel echt?

9. Achter de schermen

Omdat de coulissen* bij DE GELAARSDE KAT volledig onthuld zijn, krijg je als publiek als het ware een kijkje achter de schermen. Je krijgt dingen te zien, die je normaal gesproken niet zou mogen zien.

Zo zijn er nog heel wat zaken, waarbij je niet achter de schermen kan kijken, maar waarvan je slechts het eindproduct ziet. Je ziet niet van waar iets komt, hoe, wanneer of door wie het gemaakt is.

Een voorbeeld:

Je koopt een brik melk in de winkel. Maar voor die melk in de supermarkt terecht komt, gaat er een heel proces aan vooraf.

- Koeien worden gemolken op de boerderij. Tegenwoordig gebeurt dat met behulp van machines, maar vroeger werden koeien gewoon met de hand gemolken.
- De melk wordt opgeslagen in een koeltank en naar de zuivelfabriek gebracht.
- Daar wordt de rauwe melk behandeld. Ze wordt afgeroomd, om het vetpercentage in de melk te bepalen. En ze wordt gepasteuriseerd om schadelijke bacteriën die de melk snel zuur maken, te doden.
- De melk wordt nu in een gekoelde opslagtank bewaard en is klaar om verpakt te worden.
- Zo wordt er dagelijks melk geleverd bij supermarkten, waar jij ze kan kopen.

Dit is slechts één voorbeeldje. Kan je nog enkele voorbeelden geven?

* definitie coulissen: Een coulisse is een onderdeel van een toneeldecor aan de zijkant van het toneel. Het is het onderdeel waar de spelers achter vandaan komen (opkomen). Vaak zijn het doeken of gordijnen die ervoor zorgen dat men de acteurs niet kan zien.

10. Muziek uit de voorstelling

'These boots are made for walking' is een liedje dat werd uitgebracht in 1966. Het was toen een gigantisch succes, want het bereikte de eerste plaats van vele hitparades in de hele wereld. De eerste versie werd gezongen door Nancy Sinatra.

De vertaling van 'These boots are made for walking' is: deze laarzen zijn gemaakt om mee te stappen. En dat is natuurlijk heel toepasselijk voor de gelaarsde kat. Het liedje wordt dan ook gebruikt in DE GELAARSDE KAT van DE MAAN, maar weliswaar in een nieuw jasje gestoken.

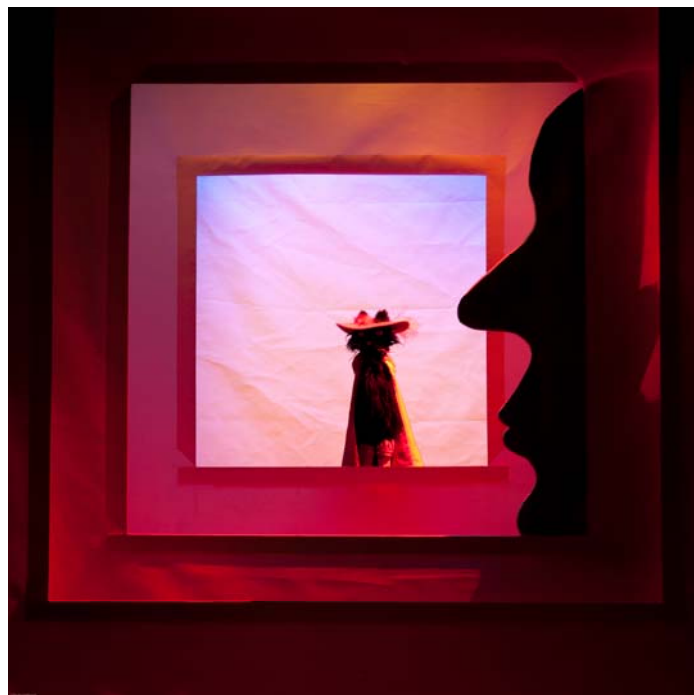
Het originele refrein in het Engels:

*These boots are made for walking,
and that's just what they'll do
one of these days
these boots are gonna walk all over you.*

De Nederlandstalige versie van de gelaarsde kat:

*Met laarzen aan m'n poten
stap ik vliegensvlug
Ze zitten me gegoten
Ik kom niet op m'n stappen terug.*

Kan je zelf ook een versie bedenken op dit refrein?

11. Doe-activiteiten

a. Kattenpootjes stempelen

Materiaal

- een vel zwart papier (ongeveer 50 x 70 cm)
- een afbeelding van een kattenspoor
- grote aardappels (om te stempelen)
- mes (voor de juf of meester!)
- tekenpapier (A3-formaat)
- plakkaatverf in verschillende kleuren
- schoteltjes
- kurken (om de tenen van de kat te stempelen)
- schorten

Vorbereiding

- Versnijd de aardappels tot stempelvlakken. (driehoek met ronde hoeken)
- Verdeel de verf over schoteltjes.

Doel

De kinderen leren dat iedereen sporen achterlaat.

Inleiding

- Leg een groot vel zwart papier op de grond.
- Vraag een aantal kinderen met hun schoen op het papier te stappen.
- Wanneer je op deze manier een aantal voetstappen hebt verzameld, laat je het vel papier aan de groep zien.
- Stel vragen als:
 - Hoe noem je deze schoenen op het papier? (voetsporen of voetafdrukken)
 - Waar of wanneer zie je voetafdrukken goed? (In het vochtige zand op het strand; in de sneeuw; als je met natte voeten op droge stenen loopt; als je per ongeluk in de verf bent gestapt en je loopt daarna verder.)
 - Hebben alleen mensen voetafdrukken? (Nee, dieren laten ook afdrukken achter.)
 - Kun je aan de afdruk zien welk dier voorbij is gelopen? (Ja, elk dier maakt zijn eigen spoor.)

- Teken als voorbeeld hiervan de afdruk van een olifant (een cirkel van ongeveer 20 cm doorsnee) en een vogeltje.
- Vraag de kinderen of ze wel eens kattensporen hebben gezien.
- Laat een plaatje van een kattenspoor zien. Benoem wat er te zien is. (Een grote driehoek met ronde hoeken. Aan de voorkant zitten vier ronde teenafdrukken.)

Opdracht:

De kinderen gaan een kattenspoor stempelen. Doe eerst voor hoe je met de aardappelstempel en de kurk moet stempelen:

- Iedere kleur verf heeft zijn eigen aardappel of kurk.
- Dop de aardappel of de kurk in de verf en druk dit op het papier
- Stempel zo een kattenspoor op het hele papier.
- Hang na afloop de stempelwerkjes zo op dat door de hele klas een kattenspoor te volgen is.

Variaties op de opdracht:

1. Mensen dragen schoenen. Kan je dan nog wel spreken van een voetafdruk, of zou je beter zeggen schoenaafdruk? Er bestaan zo veel verschillende schoenen, dus ook heel veel verschillende schoenaafdrukken. Zo zal ook elk personage uit DE GELAARSDE KAT een andere schoenaafdruk hebben.

Hoe zou de schoenaafdruk van onze personages eruit zien? Kies een personage uit en teken zijn schoenaafdruk. Bv. De koningin (grote en dikke schoenaafdruk?), de prinses (een afdruk van schoenen met hakjes?)

2. Mensen hebben ook een ecologische voetafdruk. Iedereen gebruikt producten en energie om in zijn of haar behoeften te voorzien. Voor de productie en afvalverwerking is ruimte nodig. Deze ruimte kan omgerekend worden naar hoeveelheid land en water, in hectaren gemeten. Dit wordt de ecologische voetafdruk genoemd. De grootte van de voetafdruk hangt af van je leefgewoontes.

Maak de leerlingen bewust van hun eigen gebruik van de aarde.

- Ga na of de leerlingen weten wat het begrip 'Ecologische voetafdruk' inhoudt.
- Hoe groot is hun eigen voetafdruk?
- En hoe groot is hij in vergelijking met andere kinderen uit de klas? Of kinderen uit andere landen?
- Hoe kunnen ze hun ecologische voetafdruk verkleinen?
- De leerlingen kunnen oplossingen bedenken, en deze beredeneren.

b. De kop van de kat is jarig

Materiaal

versje: De kop van de kat was jarig

*De kop van de kat was jarig
En zijn pootjes vierden feest.
Het staartje kon niet meedoen
Want dat was pas ziek geweest.
Het kwam net uit het ziekenhuis
En had zo'n pijn in z'n keel
En al dat dansen en dat springen
Was hem veel te veel.*

Doel

De kinderen leren het kattenversje *De kop van de kat is jarig* en de ondersteunende bewegingen.

Inleiding

Stel de kinderen vragen als:

- Wie heeft een kat als huisdier?
- Ken je iemand met een kat als huisdier?
- Hoe ziet je kat eruit?
- Hoe heet je kat?
- Hoe oud is je kat?
- Vier je de verjaardag van je kat?
- Zo ja, zing je dan ook een liedje voor je kat?

Opdracht

De kinderen gaan zelf een versje over een jarige kat leren

Leer de kinderen het versje over een jarige kat met ondersteunende bewegingen aan:

- Bij 'de kop van de kat' vormen de kinderen met twee handen voor hun eigen hoofd een kop. Hiervoor zetten ze de vingertoppen tegen elkaar en maken een ronde vorm.
- Bij 'en de pootjes viert feest' bewegen de kinderen hun armen beurtelings als kattenpootjes voor het lichaam.
- Bij 'het staartje' maken ze met één arm de beweging van een staart achter hun lichaam.
- Bij 'pijn in zijn keel' grijpen de kinderen met één hand hun hals vast.
- Bij 'al dat dansen en dat springen' dansen en springen de kinderen op de plaats.
- Bij 'was hem veel te veel' stoppen de kinderen met dansen en springen en gaan in een denkbeeldig kattenmandje liggen.
- Laat de kinderen tot slot het versje met de bewegingen voordragen voor een of meer andere groepen van de school.

c. Kattentaal

Materiaal

Onderstaande kader met informatie over kattentaal + prentje over kattentaal

NIEUWSGIERIG

Om hun enthousiasme of nieuwsgierigheid te tonen, zwaait of trilt een kat met haar staart.

VRIENDELIJK

Als een kat haar staart rechtop staat, is dat een teken van vriendelijkheid.

TEVREDEN

Als een kat tevreden is, laat ze dat vaak merken door te spinnen.

Als een kat geeuwt is dat meestal geen teken van vermoeidheid, maar wil dat ook zeggen dat ze tevredenheid is. Vooral na een uitgebreide poetsbeurt wordt er vaak tevreden gegaapt!

HEEL TEVREDEN

Een kat die heel tevredenheid is, ligt al wel eens te rollen. Dat voelt ze zicht namelijk lekker in haar vel en toon ze haar meest kwetsbare lichaamsdeel: haar buik.

MIAUWEN

Katten kunnen op heel wat manieren miauwen en al die verschillende miauwen hebben vaak ook een andere betekenis. Katten miauwen als ze vragen om eten, om je te begroeten, als ze geïrriteerd zijn, als ze naar buiten willen, ...

ONTSPANNEN

Een lekker ontspannen kat doet niets liever dan zich een flink uitrekken.

ONTSPANNEN EN VRIENDSCHAP TONEN

Wanneer een kat rustig naar je knippert, of zijn ogen dicht knijpt, is dat een teken van vriendschap en ontspanning. Als je terug knippert naar je kat zal hij dat zeker op prijs stellen!

STRESS

Als een kat zich heel onrustig aan het aflikken is, kan dat een teken zijn van stress of spanning zijn. Maar na een verrukkelijke maaltijd vertoont hij dit gedrag natuurlijk ook!

KLAAR VOOR ACTIE

De ogen zijn wijd open gesperd: de kat is alert en klaar voor actie.

Ook zal ze zich zo klein mogelijk maken met de poten bijna onder het lichaam gestopt.

BANG

Als een kat bang is, zal ze haar staart helemaal omlaag brengen of tussen haar poten stoppen. Dit als teken van onderdanigheid.

KLAAR OM AAN TE VALLEN

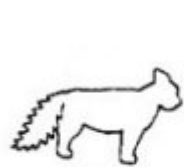
Een kat met volledig gestrekte poten is zelfverzekerd en voorbereid op een aanval.

AGRESSIE

Als een kat zijn lichaam helemaal groot maakt door al zijn haren recht overeind te zetten en eventueel haar rug te bollen, toont ze agressie en zelfvertrouwen. Ook als een kat je heel strak aanstaart, is dat vaak een teken van agressie.

OP JACHT

Als de kat langzaam loopt met zijn lichaam dicht bij de grond, zit hij waarschijnlijk achter een prooi aan. Ze kan ieder moment overgaan tot een pijlsnelle aanval.

Ik ben bang

Ik ben blij om je te zien!

Ik ben geïrriteerd

Ik ben vriendelijk

Ik ben geïnteresseerd

Ik ben dol op jou!

Ik ben in een amoreuze bui

Ik ben bezorgd

Ik ben boos!

Doel

De kinderen leren de lichaamstaal van de kat en passen dit toe in een dramales.

Inleiding

- Vraag de kinderen om zonder woorden te laten zien dat ze:
 - blij zijn
 - verdrietig zijn
 - boos zijn
 - verbaasd zijn
 - bang zijn.
- Wat heb je nodig om te laten zien hoe je je voelt? (de uitdrukking op je gezicht en de houding van je lichaam)
- Vertel dat dieren ook goed zonder woorden kunnen laten zien hoe ze zich voelen. Gebruik de kat als voorbeeld.
- Vraag of de kinderen zelf voorbeelden kunnen noemen hoe je aan de kat kunt zien hoe hij zich voelt.
- Laat plaatjes van de lichaamstaal van de kat zien.
- Laat de kinderen beschrijven wat er op de plaatjes te zien is. (De kat houdt zijn staart recht op, de kat 'stamp' met de pootjes, de kat kwispelt met zijn staart, de kat kromt zijn rug.) Bespreek hoe de kat zich in de verschillende houdingen voelt.

Opdracht

- De kinderen mogen nu zelf voor kat spelen.
- Je kan eerst met de hele klas enkele emoties uitbeelden
- Laat ze in twee- of drietallen steeds één kattenemotie uitbeelden. De klas moet raden hoe de katten zich voelen.
- Vraag ter afsluiting welk groepje de 'beste katten' had? Waarom vinden de kinderen dat?